

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya.
— Belgia. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Turcya. — Indye
wschodnie. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Obwieszczenie.

Lwów, 30. grudnia. W interesie publicznej spokojności, która przez podlegające artykuły dziennikarskie zaburzana bywa, widzę się spowodowanym dziennik „Presse,” zasuspendowany w Wiedniu za swe złe dążności zakazać dla Królestwa Galicyi, W. księstwa Krakowskiego i księstwa Bukowiny ze względu na istniejący w tych krajach koronnych stan wojenny i ostrzegam wszystkich mieszkańców, ażeby nie trzymali ten dziennik nie podawszy poprzednio o pozwolenie, które w pewnych przypadkach udzielić zastrzegam sobie, w przeciwnym bowiem razie podpadną śledztwu sądu wojennego.

Hammerstein m. p.

Jenerał kawalerji i komendant 4. armii.

Uwiedomienie.

Lwów, 29. grudnia. Czyni się powszechnie wiadomo, że wszystkim miejskim lekarzom, tudzież z kassy gminnej płatnej akuszerce poleconem zostało, aby tutejszym ubogim mieszkańcom stósownie do ich służbowej instrukcyi potrzebną lekarską pomoc zawsze natychmiast bezpłatnie udzielali, a zatem dla biednych osób, które pomocy lekarskiej potrzebują, i takową osobiście zażądać są w stanie, codziennie pewne ordynacyjne godziny przeznaczyli, i o tćm tablicami nad ich pomieszkaniem wywieszonemi publiczność zawiadomili.

Końcem łatwiejszego wynalezienia pomieszkań miejskich lekarzy i akuszerki w nocnej porze, rozporządzono na mocy uchwały Wydziału miejskiego, ażeby dotąd na domach, w których się pomieszkania rzeczonych lekarzy i akuszerki znajdują, palące lampy na koszt gminy przez całą noc utrzymywane były.

Uwiedamniając mieszkańców Lwowa o tej dyspozycyi, oznajmia się zarazem, iż obecnie miejscy lekarze w następujących ordynują godzinach:

Fizyk miejski doktor Mossing, mieszkający pod Nr. 45 w mieście w kamienicy kapitulnej na 2im piętrze — ordynuje dla ubogich codziennie od 2giej do 4tej godziny popołudniu.

Lekarz miejski Loevin mieszkający pod Nrm 149 2¼ w kamienicy doktora Stechera, ordynuje od 8mej do 9tej godziny rano i od 3ej do 4tej popołudniu.

Lekarz częściowy Zabierzewski, mieszkający pod Nrm 448 1¼ na przeciw kryminału, ordynuje od 8 do 9 godziny rano, i od 2 do 3 popołudniu.

Lekarz częściowy Lachmund, mieszkający pod Nrm 147 2¼ na pojezuickiej ulicy, ordynuje od 8 do 9 godziny rano i od 2 do 3 popołudniu.

Lekarz szpitalu domu poprawy dr. Schuller, mieszkający w zabudowaniu domu poprawy u Maryi Magdaleny pod Nrm 20 2¼, ordynuje od 8 do 10 godziny rano.

Lekarz częściowy dr. Kosiński, mieszkający pod Nrm 623 3¼, ordynuje od 1½ 8 do 1½ 9 godziny rano i od 2 do 3 popołudniu.

Lekarz częściowy Jeiteles, mieszkający pod Nr. 506 4¼ na kręconych słupach, ordynuje od godziny 8 do 9 rano i od 2 do 3 popołudniu.

Akuszerka miejska dla ubogich Karolina Hubel mieszka pod Nrm 417 1¼ na Chorążczyźnie.

Ubodzy mieszkańcy Lwowa mogą zatem z pełną otuchą bezpłatnie wzywać pomocy u rzeczonych miejskich lekarzy.

Gdyby się przeciw przepisom jakie trudności okazać miały, natenczas jak najsurowsze nastąpi urzędowanie.

Z magistratu król. głównego miasta Lwowa.

Wiedeń, 30. grudnia. Jutro 31. grudnia 1849 wydany będzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i rozesłany IX. zeszyt dziennika rządowego ustaw państwa. Takowy zawiera:

Nr. 45. Cyrkularne rozporządzenie ministerstwa wojny z 28. listopada 1849, względem regulacyi a właściwie ograniczenia istnących obecnie należytości armii.

Nr. 46. Cesarskie rozporządzenie z 30. listopada 1849, którem po zmianie najwyższych postanowień z 11. maja 1821 i 9. marca 1830 rozporządza się, że nadal najwyższy sąd przed daniem rezolucyi o deklaracyach śmierci w celu rozwiązania prawego małżeństwa między katolikami dla dania pozwolenia wejścia znowu w stan małżeński, nie będzie już ordynaryat brać do protokołu.

Nr. 47. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z 13. grudnia 1849, o postępowaniu z politycznymi urzędnikami państwa z powodu organizowania nowej administracyi politycznej.

Nr. 48. Dekret ministerstwa finansów z d. 18. grudnia 1849, którym cło wychodowe od zegarów się zmniejsza.

Następnie będzie tamże jutro wydany i rozesłany dziesiąty zeszyt dziennika ustaw państwa, który jednak tymczasowie tylko w niemieckim wydaniu zawiera:

Nr. 49. Tranzytoryczne rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 27. grudnia 1849, względem wykonywania sądownictwa o ciężkich przestępstwach i wykroczeniach politycznych.

Sprawy krajowe.

Obwieszczenie.

Wiedeń. Odnośnie do obwieszczenia wydanego pod dniem 22. b. m., wzywają się następujący członkowie wydziału, którzy stósownie do §. 25 statutów austriackiego narodowego banku depozytowaniem albo winkulowaniem najmniej dziesięciu brzmących na ich imię, i od 1. stycznia 1849 lub weześniej datowanych akcyj bankowych wypełnili przepisane statutami warunki, aby mieli udział w zgromadzeniu wydziału, które się odbędzie dnia 7. stycznia 1850 o dziesiątej godzinie zrana w gmachu bankowym:

Wal. And. Adamovich J. Baworowski, Gustaw hrabia Bentzel-Sternau, Jan Benvenuti, M. L. Biedermann i spółka, Antoni Drosa, Du Bois Du Pasquie i spółka, L. A. Elkan, L. Epstein, Rudolf baron Erggelet, c. k. fundacya zaopatrzenia familii, Rafał Foges, mag. farmaceut., Jan Gagstatter, Jan Gastl, Franciszek Gaunersdorfer, Zygmunt, Krystyan Geitler, Wicenty Girowitz, Maurycy Goldschmidt, L. G. Goldstein, M. Gottsberger i syn, Franciszek Józef Habtmann, Zygmunt Harnwolf, Leopold Haupt, Henikstein i spółka, Józef Hill, Hofmann i synowie, dr. Filip kawaler, c. k. profesor Holger, Józef Jestner, Frydryk Kappel, Jerzy Kellermann, Jan Kerzkowsky, Józef Kiesling i synowie, Ignacy Ferdynand Kolb, Maurycy Königswärter, Jan Grzegorz Lagusius, Józef Landauer, J. L. Lieben, Karol Emanuel kawaler Liebenberg, Franciszek Lorenz, J. M. Löwenthal, J. M. Miller, Jan Nep. Müller, Franciszek Neuper, naczelny urząd kamery, wiedeński magistratualny urząd powszechnego funduszu zaopatrzenia, Antoni Franciszek Poller, Frydryk Porz, Robert i spółka, S. M. baron Rothschild, Ignacy Schalk, F. Schaup, Franciszek baron Schloissnigg, Alexander Schöller, Józef kawaler Schreibers, J. G. Schuller i spółka, Antoni Gilbert de Seydel, Jerzy baron Sina, Czeska kasa oszczędności, pierwsza austriacka kasa oszczędności, towarzystwo kasy oszczędności w Ober-Hollabrun, J. H. Stametz i spółka, Stany niższej Austrii, trzech zwierzchnicy, Sternikel et Gülcher, Andrzej bar. Stifft, Hermann synowie, Todesco syn, Max. Trebisch, baron Trenk de Tonder, Tadeusz kawaler Turkuł, Józef Voigt, Antoni Wagner, Antoni Warmuth, Hermann synowie Wertheimstein, Leopold de Wertheimstein, Frydryk Ludwik Westenholz, Antoni Wiesenburg, Maurycy Wodianer, Maurycy Zdekauer, Leopold Zehetner, Adalbert Zinner, J. B. Zorn.

Zasłże na mocy obwieszczenia z dnia 6. b. m. od 15. t. m. zamknięcie przepisywań i prenotacji akcyi, równie jak emisji kuponów, ustaje dnia 7. stycznia 1850.

Przypadająca na bieżący drugi semester 1849 dywidenda będzie stosownie do postanowień statutów publikowana i wypłacona.

Wiedeń, 24. grudnia 1849.

Pipitz, gubernator banku.

Sina, zastępca gubernatora banku.

Krystyan Henryk de Coith, dyrektor banku.

(Wiadomości bieżące.)

Wiedeń, 27. grudnia. Komendant drugiej dywizji wojsk hiszpańskich w państwie kościelnym przesłał przy wymarszu swoim z Spoleto do komendanta wojsk austr. w Umbryi, podpułkownika Desovich pismo, w którym wyrażając swe poważanie oświadcza, że tylko z żalem rozstaje się z sprzymierzoną i bratnią armią. W skutek redukcji armii wyrusza na dniu 24go pierwszy korpus styryjskich strzelców z Sinigaglia, a batalion landwery z piechoty Hohenlohe z Ankony, — pierwszy do Groden gdzie zostanie rozwiązany, drugi zaś do Lublany na przeznaczoną dla siebie stację. (Ll.)

(Kurs wiedeński z 28. grudnia.)

Obligacje długu państwa 5% — 95 $\frac{1}{4}$; 4 $\frac{1}{2}$ % — 83 $\frac{1}{8}$; 3% — 74; 2 $\frac{1}{2}$ % — 49 $\frac{1}{2}$. Akcy bank. 1178. Losy z 1834 r. — 176; z 1839 r. — 109. Akcy kolei półno. 1109 $\frac{1}{4}$.

Anglia.

(Wiadomości o Chinach podane przez Dra Gützlaff.)

Londyn, 18. grudnia. Ostatnie posiedzenie Londyńskiego stowarzyszenia statystycznego było szczególnie ważne dla przytomności słynnego Dra Gützlaff, który niedawno temu powrócił z Chin, gdzie lat kilkanaście nieprzerwanie przebywał. Przedłożył on różne pisma i rysunki dające dokładne wiadomości o topografii, mieszkańcach, administracji itd. państwa Chińskiego, objaśniając przytem ustnie rozmaite szczegóły. Tak pomiędzy innemi podaje przestrzeń Chin na 1,298,000 (angielskich) mil kwadratowych, co się równa $\frac{3}{5}$ rozciągłości państwa rosyjskiego a $\frac{1}{5}$ Australii. — Ogólna liczba ludności ma wynosić 367 milionów. Wypadałoby przeto na jedną osobę 2 $\frac{1}{3}$ akrów ziemi, gdy tymczasem w Anglii liczą tylko 2 akry na osobę. Gützlaff utrzymuje za rzecz niewątpliwą, że w niektórych prowincjach przypada 700 mieszkańców na jedną milę angielską; czyni jednak przytem uwagę, że krainy te są nadzwyczaj żyłne a mianowicie w stronie południowej i w bliskości rzek, gdzie w przeciągu jednego roku zbierają dwakroć plon ryżu, raz pszenicy a w końcu jeszcze jarzynę lub ziemniaki strączkowe. Koni nie wiele w Chinach trzymają, używając do pracy bardziej sił ludzkich — a w ogólności nie chowają wiele bydła. Psy nawet idą na pokarm dla ludzi, a nierogaciznę (która jak wiadomo jest tam szczególnie tułowata) tuczą jak najstaranniej. — Obecny stan finansowy zbliża się widocznie do przesilenia podobnego europejskiemu. W podatkach wybierają teraz ryż i sól, a w ostatnich siedmiu latach uszczuplały dochody te znacznie, i wynoszą obecnie zaledwie jedną trzecią część dawniejszych. Przyczyną tego jest nieukontentowanie ludu i niechęć do rządu coraz bardziej się wzmagająca, zwłaszcza przy nieporadności i niedbałości władz rządowych, które nie mogą nawet wewnątrz kraju powściągnąć rozboju a wybrzeży od korsarzy ochronić. Niedobór finansowy w ostatnim roku wynosił 15 milionów funt. szter. Rząd nie posiada w kraju najmniejszego kredytu, i musi się chwycić kroków ostatecznych chcąc utrzymać w obiegu papierowe swe pieniądze — co zwykle dzieje się postrachem trzciny bambusowej. Niedawno dopiero kazał cesarz nanowo rozpocząć zaniedbywane potąd prace w kopalniach złota, srebra i miedzi, by tym sposobem skarb zasilić, lecz zdaje się, że i to już nie wiele pomoże. Trudności te finansowe wywołały pewny rodzaj demokratycznych agitacji w narodzie. Nie zbywa też w państwie Chińskiem na apostołów głoszących zasady komunistyczne, a w wielu względach dzieje się tam podobnie jak i u nas w Europie. (D. R.)

Francya.

(Posiedzenie zgromadzenia narodowego z dnia 24. grudnia.)

Paryż, 25. grudnia. Wczorajsze posiedzenie izby nie przyniosło w żadnej kwestyi rezultatu. Dzienny porządek zakończył się interpelacją pana Lagrange. Ustawa względem gwardyi ruchomej nie zrobiła w dyskusyi postępu; kilka poprawek przydzielono przynależnej komisji. Nakoniec wszczęto mowę o nagrobku Napoleona, który miliony kosztował. Duchatel wydał więcej, niż był powinien. Komisya zgała to. Sprawozdanie miało pozostać w sekrecie, a ośnośny wniosek do ustawy cofnięto. National dowiedział się o tem, i wyjawiał całą tajemnicę. Monitor zaprzeczył. National przedrukował wypis z sprawozdania pana de Luynes. Wtedy oświadczył Monitor, że nigdy niezaprzeczył, iż pan Duchatel wydał więcej, niż powinien, każdy jednak wydatek był usprawiedliwiony. Forma tego sprostowania była taką, że pana Luynes obraziło mogła. Minister spraw wewnętrznych zaprzeczył ten zamiar we wczorajszej debacie. Izba odrzuciła przejście do dziennego porządku i kazała wydrukować sprawozdanie pana de Luynes i zdanie mniejszości. Również i sprawozdanie izby obrachunkowej ma być publikowane. (St. Anz.)

(Sprostowania w Monitorze. — Podanie rządu kantonu Lucerny.)

Paryż, 24. grudnia. Dzisiejszy Monitor urzędowy zawiera szereg sprostowań umieszczając artykuły, których się te sprostowania tyczą, bez dalszego zbijania pod napisem: „Spis błędów dzien-

nikarskich.“ Na czele tego spisu znajduje się doniesienie dziennika National, że prezydent republiki poprawiał znany okólnik ministra wojny d'Hautpoulta i sam jeden paragraf napisał. Potem następuje doniesienie dziennika „Liberté“, że prezydent republiki, gniewał się za to, iż Changarnier przejmował listy adresowane do prezydenta. Także dziennik „L'Ordre“ jest przytoczony, donosił bowiem, że prezydent da dymisyę swoim ministrom, zyskawszy przez zaprowadzenie podatku od trunków 100 milionów. Tym sposobem chce prezydent stać się popularnym. Dziennik „Reforme“ przytoczony jest także z powodu doniesienia o wpływie angielskim, który nietylko mianuje ministrów lecz nadto narzuca Francji podatek od trunków. Potem następuje „Siecle“, który upatrywał związek między odwiedzinami pana Jules Favre u prezydenta republiki z mniemaniem i ironicznym uśmiechem ministrów w izbie prawodawczej. Wymieniony jest także „Journal des Debats“ z powodu doniesienia o nadejściu 50,000 funt. szterlingów dla pałacu Elysée za pośrednictwem Rotschilda i o mianowaniu pana Chevalier jeneralnym sekretarzem prezydenta za przyczynieniem się tegoż bankiera. Dziennik „Opinion publique“ cytowany jest z powodu artykułu, w którym powiada, że ministeryum samo uznaje swoją niepewność. Dziennik „Liberte“ i „Reforme“ stoja na końcu tego spisu; pierwszy z powodu uwagi, jakoby sprostowanie Monitora, że prezydent nie poprawiał okólnika ministra wojny, zawierało w sobie naganę; drugi z powodu doniesienia, że Ferdynand Barrot zły wybór zrobił względem swoich urzędników, że prefekci ponadselali relacye pełne błędów ortograficznych, i że Leon Faucher nieprzyjął ofiarowanego mu ministerstwa spraw wewnętrznych. Rząd kantonu Lucern zrobił do tutejszego rządu podanie aby sądownie indagowano exministra Guizot dla powzięcia przekonania, czyli dowódcy legii odrębnej, jak ich posądzają, szukali zewnętrznej pomocy przeciw swojej ojczyźnie. Zapewniają, że rząd francuski w żadnym razie nie zezwoli na to żądanie. (P.S.A.)

(Pocztą francuską z d. 25. grudnia.)

Paryż, 25. grudnia. Pan Nadaud i jego stronnicy przedłożyli wniosek, by asocjacyi robotników używać, nie tylko jak ustawa pozwala, przy budowach publicznych, lecz także do rękodzieł i rolnictwa. Komisya odrzuciła ten wniosek i zaproponowała izbie niebrać go pod obrady. Wniosek pana Nadaud zastąpiła innym: „Asocjacye mogą być przypuszczane do wszystkich robót, które od departamentu, gminy, rządu lub publicznych zakładów zależą. Niepotrzebują składać kaucyi, wszelako w przypadku, gdy asocjacya oświadczy się razem z jakim przedsiębiorcą do przyjęcia jakiej roboty, wtedy i przedsiębiorca będzie od kaucyi uwolniony.

Dziś rozdawano ustawę o nauce publicznej zaopatrzoną poprawkami rady stanu. Żaden z 104 artykułów niepozostał bez odmiany. Wniosek do ustawy pana Parieu względem nauczycieli elementarnych, który ma być traktowany przed ustawą o nauce publicznej, znajdzie przeciwnika także w członkach pałacowej rady stanu. Pan Thiers miał w tej mierze z ministrem bardzo żwawą konferencyę.

Minister handlu zalecił prezydentowi ułożenie i publikacyę statystycznych map Francji. Zbiór ten składać się będzie z 18 numerów: 1) mapa meteorologiczna, 2) hydrograficzna, 3) geologiczna, 4) botaniczna, 5) zoologiczna, 6) agronomiczna, 7) mapa leśna, 8) mapa przemysłowa, 9) mapa handlowa, 10) mapa narodowych gościńców, kolei żelaznych i żeglugi paropływami, 11) mapa finansowa, 12) mapa administracyjna, 13) mapa wojskowa, 14) mapa kościelna, 15) mapa publicznego oświecenia, 16) mapa medycyna, 17) mapa etnograficzna, 18. mapa ludności.

Sprawa w Montewideo występuje coraz bardziej na czoło polityki. Rząd i większość miały się zdecydować do stanowczego kroku, niejaka tylko różnica jeszcze zachodzi względem siły ekspedycyi, która ma być przeciw Rosasowi wysłana; na wszelki sposób wynosić będzie 3 — 4000 ludzi. Wiadomość o oświadczeniu pana Rosas, że złoży dyktaturę, jest wprawdzie uzasadniona; lecz sądzą, że on odgrywa ponawiającą się co pięć lat komedye, która się tem kończy, że reprezentanci ludu proszą go, aby dla dobra ojczyzny zatrzymał rząd w swem ręku i do tej prośby się przychylił. Zresztą obok dziennika Presse, który już dawno zastępuje interesa Buenos-Ayres przeciw Montewideo, oświadcza się teraz i Journal des Debats przeciw namienionej ekspedycyi, bo nawet najpomysłniejszy jej wypadek nie przyniosłby Francji żadnego pożytku. Co się tyczy sprawozdania komisji kredytów uzupełniających, które właśnie rozdano pomiędzy członków narodowego zgromadzenia, brzmi ono wprawdzie za przyzwoleniem żądanych przez rząd kredytów, ale dodaje, że niepodobna przyjąć kilka klauzul konwencyi pana Lepredour, i że należy albo całkiem odstąpić od kwestyi w Laplata, albo też innym skuteczniejszym sposobem zastąpić dotychczasowy sposób postępowania, to jest zapłacenie subsydyjów dla Montewideo. Niech rząd poda w tej mierze zgromadzeniu stosowne propozycye.

U pewnego włoskiego wychodźcy w Bordeaux przedsięwzięto domowe śledztwo; skonfiskowano 1000 egzemplarzy broszury pod tytułem: „Lombardzko-wenecki lud do ludu austriackiego.“

François Arago podał o dymisyę tylko jako prezydent, a nie jako członek komisji miasta Paryża.

Nowy Cesarz Hajtyjski kazał zakupić w Marsylii 10,000 karabinów; 30,000 kupiono na jego rachunek w Antwerpii.

(Wrażenie z powodu zatrzymania podatku od napojów. — Nota urzędowa.)

Strasburg, 22. grudnia. Zatrzymanie podatku od napojów zrobiło u nas bardzo niepomysłne wrażenie, gdzie uprawa wina jest jedyną gałęzią przemysłu i winiarze już od kilku lat w bardzo przykrem zostają położeniu. Wpływ tej sensacyi uczuje rząd w bardzo

przykry sposób na przyszłych wyborach. Wysełają liczne wojska w głąb kraju, gdyż od onegdaj zwinięty jest nadreński korpus obserwacyjny.

Tutejsze dzienniki zawierają następującą notę: „Niektóre osoby starają się w zamiarze, którego nie warto dochodzić, rozszerzać pogłoskę, że wielu niemieckich wychodźców otrzymało pozwolenie mieszkać w Strasburgu albo w departamencie nadreńskim. Pogłoska ta jest całkiem bezzasadna, i w interesie samych wychodźców należy ją odwołać. Od miesiąca lipca otrzymało tylko dwóch wychodźców pozwolenie mieszkania w Strasburgu. Jeden z nich jest pan Raveaux, któremu minister spraw wewnętrznych wyznaczył miasto Pau na mieszkanie, i który tam odjedzie, skoro mu osłabiony stan zdrowia pozwoli; drugi jest pan Schreck, księgarz z Lipska, któremu pobyt ministerjalnym dekretem z dnia 10. sierpnia b. r. pozwolono.

(St. Anz.)

(Kurs giełdy paryskiej z 26. grudnia.)

Renty 5% 92.45; 3% — 56.65. Akcje bank. 2455. Hy-szpadkie 30.

Szwajcarya.

(Wiadomości bieżące.)

Berna, 19. grudnia. Rada narodowa załatwiła dziś bez dalszych zmian budżet, który do rady stanów powraca.

Na propozycję rady federacyjnej postanowiono, aby w marcu 1850 wykonano obliczenie ludności, które się w całej Szwajcarii w jednym dniu rozpocznie i najdalej w sześciu dniach ukończone będzie.

Po zamianowaniu komisji z jedenastu członków dla kolei żelaznej, uchwaliło zgromadzenie odroczyć się od 22go b. m. aż do pierwszego wtorku w kwietniu. Komisye o reformie monety i sprawie wychodźców oznajmiły swym prezydentom, że aż na przyszły tydzień albo jeszcze później będą mogły swe sprawozdania przedłożyć. Na zapytanie dra. Frey zapewnił Druey, że ma być przygotowana ustawa o odpowiedzialności.

Rada Stanów zajmowała się postanowieniami ustawy o monecie, które do komisji były odesłane, a na przyszłej sesji będzie wzięta pod obrady ustawa o zaprowadzeniu reformy w monecie.

Belgia.

(Przypadki na morzu.)

Bruxela, 26. grud. Podczas burzy w zeszłym tygodniu częścią zatonoło, częścią rozbiło się osiemnaście okrętów przy belgijskim wybrzeżu. Dzienniki Antweperskie zawierają szczegóły o tych przypadkach, przez które towarzystwa asekuracyjne wielkie straty poniosły.

(St. Anz.)

Włochy.

(Powrót papieża do Rzymu odroczony.)

Rzym, 14. grudnia. (J. de Déb.) Powrót papieża zawsze jest jeszcze nie pewny. Najbardziej na wiarę zasługuje następująca pogłoska: W Portici miał się zebrać kongres posłów na żądanie generała Baraguay d'Hilliers; posłowie ci uczynili papieżowi wspólnie przedstawienie, chcąc go skłonić do powrotu. Papież przyjął to życzliwie. Kardynałowie jednak w Neapolu zgromadzeni nie zaprzeczali wprawdzie pożyteczności powrotu lecz utrzymywali, że teraz nie czas po temu. Papież poszedł za ich zdaniem, a powrót jego odłożony do innego czasu. Dogodniejszą ku temu chwilę ma nastąpić ukończenie pożyczki i rozwiązanie kwestyi tyczącej się załogi rzymskiej.

(Obwieszczenie nadzwyczajnego komisarza papieżkiego dla Umbryi i Sabiny.)

Perugia, 11. grudnia. Dla zaszłych rozruchów w niektórych miejscach prowincyi Spoleto z powodu zaprowadzonego na nowo podatku od maki, wydał nadzwyczajny papieski komisarz dla Umbryi i Sabiny, Girolamo d'Andrea, następujące obwieszczenie: Sprawami niebezpiecznych rozruchów, które zaszły w niektórych włościach prowincyi Spoleto z powodu zaprowadzonego podatku od maki, byli demagogi, jawni nieprzyjaciele rządu. Pokątnymi zabiegami i złośliwymi podszeptami podmówili niektórych nierozważnych do stawienia jawnego oporu najwyższej władzy.

„Ojcowski rząd Jego Świątobliwości niechce mieszać zwodzi-cieli z obalamuconymi i używając najsurowszych środków przeciw buntownikom, którzy namienione excesa popełnili, albo je podniecili, wzywa nierozważnych, aby odstąpili od oporu, którego teraz nie już uniewinnić nie może.“

„Z tem uczuciem zwracamy się do was, spokojni i szanowni włościanie, dając wam do rozważenia, że zaprowadzony na nowo podatek w prowincjach, w których go bezprawnie zniesiono, jest nie tylko koniecznie potrzebny dla zapewnienia w publicznym skarbie wynikłego ztąd niedoboru i wynagrodzenia tej niezmiernej szkody, jaką sprawiła chciwość pieniędzy, nierozsadek i barbarzyńska zacię-kłość tak zwanej republiki, lecz dla przywrócenia także równowagi w ciężarach między różnymi prowincjami kościelnego państwa, gdyż ten podatek na innych miejscach jest ciągle w mocy obowiązującej. Rozważcie także inne, w obwieszczeniu rządowej komisji z 26. listopada gruntownie wyłuszczone względy, a przekonacie się, jak nierozsądny i niesprawiedliwy jest opór przeciw wydanym jej rozka-zom.“

„Pokładając ufność w dobroci i łagodności waszego łaska-wego Monarchy, Papieża, któremu nie bardziej nie jest na sercu, jak pomyślność i szczęście najmilszych jego poddanych, okaże się posłusznymi i powolnymi synami, o ojcowskie jego serce znajdzie środki, gdy będzie przywrócony wewnętrzny pokój i gdy ustaną te-raźniejsze potrzeby, ulżyć ciężary i podatki, któremi obarczeni je-steście.“

„Powróćcie więc dobrowolnie na drogę powinności i porządku, i uwolnijcie nas przeto od smutku przystąpienia do surowych środ-ków, których pomimo naszej woli przeciw nieposłusznym i krną-brnym użyć będziemy musieli.“

„Z Naszej rezydencji w Perugia, 11. grudnia 1840. Nadzwyzajny komisarz papieski Girolamo d'Andrea.“

Niemce.

(Tymczasowy porządek czynności związkowej komisji centralnej.)

Frankfurt n. M., 25. grudnia. O przedsięwziętym teraz tymczasowym porządku czynności związkowej komisji centralnej, o-trzymano następującą wiadomość: Komisya będzie odbywać codzien-nie lub w dniach w tygodniu i w godzinach ku temu wyznaczonych swoje posiedzenia. Podczas posiedzeń odczytywać ma sekretarz jeneralny — któremu poruczono przyjmować i przezierać nadecho-dzące do komisji listy i akta — ośnowę tychże pism według po-rządku i przy utrzymywaniu w tej mierze dziennika do wpisywania. Zaczem sprawy te mają tym trybem przychodzić do rozstrzygnięcia, jak również wychodzące od członków komisji rozprawy i wnioski, a mianowicie ma być postanowiono, czyli względem przychodzących do orzeczenia spraw ma zaraz zapasę stanowcza uchwała, lub też przedmioty szczególne odesłane być do przynależnych wydziałów. — W ostatnim przypadku przygotowana będzie tycząca się rezolucya na posiedzeniu komisji albo sprawozdaniem ze strony komisji, lub też w skutek ustnej rozprawy referenta. Postanowienia komisji wciągać będzie protokolista do protokołu, który przez umieszczenie podpisów przytomnych członków komisji otrzyma stwierdzenie. Wszel-kie sprawy niezłatwione w porządku swym przez komisję, przy-padają jednemu z wyznaczonych pięciu wydziałów: 1) Dla spraw wojskowych (z podrzędnymi oddziałami: dla twierdz, kontyngen-sów wojskowych i liwerunków; 2) dla marynarki; 3) dla spraw wewnętrznych, jurydycznych i handlowych; 4) dla spraw zagranicznych; 5) dla kas matrikularnych. Dla każdego pomienionego wydziału wyznaczy komisya jednego lub we-dług potrzeby i więcej referentów; liczba zaś indywiduów pomocni-czych stosowna ma być do wielkości przychodzących do wypraco-wania przedmiotów. Expedycja wychodzić będzie ze wspólnej dla wszystkich wydziałów kancelaryi; dopełniona ma być podpisami wszystkich członków komisji (a mianowicie dla osobistego poważa-nia zostającego jeszcze w charakterze ministra starszego c. k. austr. komisarza) w ten sposób, że najprzód przyjść ma podpis barona v. Kübeck, na drugim miejscu pana v. Radowitz, na trzecim barona v. Schönhals, na czwartym zaś pana Böttcher. Wszelkie expedyce wychodzić będą pod napisem: Od związkowej komisji centralnej.

Dyrekcya kancelaryi składająca się z dyrektora kancela-ryi i przełożonego kancelaryi ma mieć staranie: o dopełnieniu i expedycyi uchwał od komisji wydanych, o doręczeniu tychże i depo-nowaniu, jako niemniej ma dbać o wszystkie materyalne potrzeby służbowe i lokalności urzędowe, a to w porozumieniu się z referen-tem wydziału kasy.

Dyrektor kancelaryi jest pośrednikiem pomiędzy biórem a innemi wydziałami, a oraz organem kierującym i przestrzegającym porządku służbowego i przydzielonych do pełnienia służby osób. — Przełożony kancelaryi jest bezpośrednim kierownikiem expedytu i registratury pod głównym nadzorem dyrektora kancelaryi. — Dyrektor kancelaryi jako też i wszyscy inni referenci mają w razach, gdzie idzie o asygnowanie pieniędzy ze związkowej kasy matrikularnej, działać w porozumieniu się z referentem w sprawach kasy ma-trykularnej. Protokolista ma doglądać, aby szczególne wydziały otrzymywały wyciągi z dziennika zawierającego przydzielone im do ukończenia lub do dalszego eruowania sprawy, tudzież aby dla u-trzymania kontroli czynności urzędowej sporządzano na początku i w środku miesiąca (1go i 15go) rejestr wszelkich dłużej nad dni 14 zalegających przedmiotów służbowych, i takowy pomiędzy człon-ków komisji rozdawano.

(D. R.)

(Arcyksiąże Jan. — Odroczenie izb. — Ustawa o amnestyi. — Adres przeciw emancypacji żydów.)

Mnichów, 21. grudnia. Do tutejszej austriackiej ambasady nadeszła wiadomość, że Jego cesarzewicz. Mość Arcyksiąże Jan nie-zawodnie dnia 27. b. m. Frankfurt opuści i na Sztutgardę i Mnichów powracać będzie. — Izby odroczyły się aż do 7. stycznia 1850. Przywiedziono do skutku ustawę o amnestyi, która z pewnością otrzyma królewska sankcya, jak się tego z postępowania naszego ministerium spodziewać można. — Większa część deputowanych sej-mu opuściła dziś nasze miasto. — Przeciw emancypacji żydów przy-gotowują tu adres, który ma być przedłożony izbie rady stanowej. — I na prowincyi przygotowują gdzieś podobne adresy, 40 z nich już nadesłano.

(Mężowie zaufania akceptowani przez króla Danii.)

Kiel, 25. grudnia. Pan Baudissin powrócił dzisiaj z Kopen-hagi i przywiózł jak słyhać wiadomość, że król Danii akceptował zaproponowanych na mężów zaufania panów Prehn, Mommsen i Stein-dorff, którzy są już oczekiwani w Kopenhadze.

(D. Ref.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 26. grudnia.)

Met. Austr. 5% — 85. Akcje bank. 1288. Sard. 32½. Hyszp. 3% — 29½. Polskie 300 — 114; 500 — 80¾.

Prusy.

(Nieporozumienia z powodu przyznanej konstytucyjnej wolności religijnej. — Reskrypt ministra spraw wewnętrznych do rządu w Bydgoszczu.)

Wrocław, 23. grudnia. Dzisiejszy numer „gazety szkolnej i kościelnej” donosi, że w ostatnich czasach wzbranieli się już w kilku miejscach rodzice chrześcijańscy dopełnić obrządku chrztu na swych dzieciach, odwołując się przytem do przyznanej ustawą z dnia 5go grudnia roku zeszłego wolności wyznania religijnego. Z powodu tego zostały przynależne władzy zapytane o normę postępowania w tej mierze. Jakoż podaje tenże sam dziennik reskrypt ministra spraw wewnętrznych p. Manteuffel do rządu w Bydgoszczu, datowany 27go paźdź. 1849, z którego się pokazuje, że podług §. 131 w dodatku do ogólnej ustawy krajowej należy dbać o to, aby dzieci tak jak pierwsi byli chrzczone, ponieważ ten obrządek religijny, istniejący od wieków w kościele chrześcijańskim, z ustawą cywilną tak ściśle jest spojony, że samo wykonywanie prawa cywilnego i inne jeszcze ważne stosunki w państwie przynajmniej co do wierzytelności od niego zawisły.

(Kurs giełdy berlińskiej z 29. grudnia.)

Dobrowolna pożyczka 106¾. Oblig. długu państw. 88¼. Akcje bank. 93¼. L. Pols. listy zast. 95¾. Pols. 500 — 80½; 300 — 114. Frydrychsdory 13½. Inne złoto za 5 tal. 12¾. Austr. bankn. 91½.

Tureya.

(O kwestyi względem wychodźców węgierskich.)

Dziennik „Times” donosi z Konstantynopola z 5. grudnia: „Odwołanie francuskiej floty sprawiło wysokiej porcie nie małe zadziwienie i przykrość. Kwestya względem wychodźców węgierskich daleka jeszcze od załatwienia. Przytomność floty francuskiej tak jest w tej chwili potrzebna, jak była niemniej i pierwsi, dla tego też odwołanie jej uczyniło bardzo przykre wrażenie. Wielu polityków widzą w tem zachwiane serdeczne porozumienie pomiędzy Anglią a Francją, i od tak dawna przepowiedziane zbliżenie się pomiędzy rosyjskim cesarzem a prezydentem francuskiej republiki. — Dwuznaczna polityka rządu francuskiego w obec porty zdaje się zdanie to stwierdzać. Francuzi przyzwalała wszakże tylko z restrykcją na postępowanie porty w sprawie wydalenia węgierskich wychodźców, i w niczem nie narażają się na niechęć Rosyi i Austrii. Francya dała się wprawdzie powodować Anglii, nigdy jednakże razem i obok niej nie kroczyła, i właśnie cofa się przezornie w tej chwili, kiedy Anglii przychodzi wywiązać się z swoich przyrzeczeń. Pytanie teraz, czyli wypadki stwierdzą rozszerzone te wieści. — Chociaż zresztą Sułtan i jego ministrowie dotknięci są wielce zmianą polityki francuskiej, jednakże nie dają to nawzajem uczuć generałowi Aupick, który równie teraz jak wprzód doznaje z nich strony słusznego szacunku. Reprezentant Francyi przy porcie wysokiej jest-to otwarty i szczery wojskowy, daleki od wszelkiego fałszu lub dwuznaczności. Podziela on to przekonanie, że całość państwa Tureckiego potrzebną jest do utrzymania europejskiego pokoju, jakoż i to mu nie tajno, iż ściśle tylko alians Anglii z Francją może zadanie to rozwiązać. Z tem wszystkiem będzie musiała Francya ponowić z strony swej zapewnienia szczerości, jeżeli wzbudzoną teraz u porty nieufność zyczałaby sobie całkiem usunąć.”

(Lloyd.)

Wschodnie Indye.

(Charles Napier w Delhi. — Opór względem płacenia podatków.)

Sir Charles Napier przybył w swojej podróży inspekcyjnej do Delhi. Ganią tu, że występuje z tak małą wystawnością, albowiem mieszkańcom tamtejszym najwięcejby tym sposobem imponował. Zdro-

wie jego zawsze jest cierpiące, a pogłoska o jego powrocie trwa ciągle. On i margrabia Dalhousie spodziewani są z końcem tego roku w Kurrassi. — Z Hyderabad nie nadeszły podatki już od 6 tygodni; rząd zapewne będzie zniewolony exekwować je siłą zbrojną. (D.R.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Sanockim.)

Sanok, 17. grudnia. Według doniesień handlowych z Sanoka, Dobromila, Liska, Rymanowa i Dynowa sprzedawano tamże na targach w pierwszej połowie grudnia w przecięciu korzec pszenicy po 19r.35k.—16r.15k.—16r.19.—16r.; żyta 14r.50k.—11r.15k.—14r.10k.—13r.; jęczmienia 11r.36k.—9r.45k.—10r.17k.—12r.42k.—10r.30k.; owsa 5r.32k.—4r.45k.—5r.35k.—7r.15k.—5r.; breczki 0.—10r.—15r.15k.—10r.—0; ziemniaków 6r.40k.—5r.—8r.45k.—0—4r.15k.; Cetnar siana 0—2r.30k.—1r.40k.—2r.45k.—1r.55k.; Sąg drzewa twardego 10r.35k.—12r.30k.—10r.—12r.45k.—12r.30k.; miękkiego 7r.30k.—10r.—7r.45k.—10r.—8r.; Funt mięsa wołowego wszędzie po 10k. Garniec okowity 4r.47k.—5r.—0—2r.30kr.—3r.38k. w. w. Kukurudzy, nasienia koniczy i wełny nie było w handlu.

Kurs lwowski.

Dnia 3. stycznia.

W monecie konwencyjnej.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	12	5	15
Dukat cesarski	5	16	5	19
Półimperyal zł. rosyjski	9	7	9	10
Rubel fr. rosyjski	1	44	1	45
Talar pruski	1	35	1	37
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	17	1	18
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	100	—	100	12
Galicyjskie l. z. w kasie T. Kr.	100	6	100	30

(Kurs wekslowy wiedeński z 28. grudnia.)

Amsterdam 156 l. 2. m. Augsburg 112 l. uso. Frankfurt 110¾ l. 3. m. Genua 129 l. 2. m. Hamburg 164½ l. 2. m. Liworno 109 p. 2. m. Londyn 11.12. l. 3. m. Medyolan 101 p. 2. m. Paryż 134½ l. 2. m. Agio duk. ces. 19½ Napoleond. 9.9. Szufrynów 15.40. Agio srebra 12.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 2. stycznia 1850. Hr. Bąkowski Ferdynand, z Uścia. — Hrabina Kornicka Franciszka, z Łuczyc. — Hrab. Baworowska Emilia, z Tarnopola. — Osmiałowski Szymon, właściciel dóbr, z Janczyna.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 2. stycznia 1850. Borkowski, c. k. komisarz cyrkularny, do Sambora. — Gurski Grzegorz, właściciel dóbr, do Jankowice. — Załęski Alexander, właściciel dóbr, do Serebnicy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 1. stycznia.

Pora	Barometr w mierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan tem- peratury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	27. 11. 3	— 5,5	—	Połud. zachd.	Pochmurno ☉
2 god.pp.	27. 11. 3	— 3,2	—	Północ zachd.	„ śnieg
10g.ww.	27. 11. 2	— 6.	—	Północ zachd.	„ „

T E A T R

Dzisiaj: Opera niemiecka: „Die vier Haimonskinder.”
Jutro: **Kazimierz Wielki i Bródza czyli Król Chłopów i szpada mojego ojca.**

Bilans zamknięcia galicyjskiej kasy oszczędności.

z dniem 31. grudnia 1849.

Stan czynny

	złr.	kr.	den.
Pożyczki na dobra ziemskie	854.196	50	—
„ „ realności miejskie	640.224	3	—
„ „ zastawy złote i srebrne	2.592	45	—
„ „ papierów publicznych	10.185	—	—
Listy zastawne galicyjskie	138.500	—	—
Asygnacje 3% kasy centralnej	246.000	—	—
Gotówka w kasie	17.922	35	1
Zaległe prowizye	4.146	59	—
Książki i papiery manipulacyjne w zapasie, jakoteż koszta na rok 1850 poniesione	111	31	—
Druki na sprzedaż w zapasie.	122	40	—
Depozyta w tymczasowym przechowaniu będące	1.820	53	—
Sprzęty i meble	1.564	29	—
Należy się od stron różnych	918	4	2
Depozyta kaucyjne	5.011	52	3
	1.923.317	42	2

We Lwowie dnia 1. stycznia 1850.

Od Dyrekeyi galicyjskiej kasy oszczędności.

Kazimierz Krasicki, naddyrektor.

S. Krawczykiewicz, dyrektor.

Emil Strzelecki, buchalter.

1.923.317 42 2

1.923.317 42 2